

EUROOPA KOMISJONI VASTUSED

EUROOPA KONTROLLIKOJA ERIARUANDELE

VKEde rahvusvahelistumise vahendid:
tugimeetmeid on palju, kuid need pole täielikult
sidusad ega kooskõlastatud

Sisukord

KOKKUVÕTE (punktid I-X).....	2
SISSEJUHATUS (punktid 1–19)	2
AUDITI ULATUS JA KÄSITLUSVIIS (punktid 20–23)	3
TÄHELEPANEKUD (punktid 24–77)	3
JÄRELDUSED JA SOOVITUSED (punktid 78–90).....	8

Käesolevas dokumendis on esitatud Euroopa Komisjoni vastused Euroopa Kontrollikoja eriaruandes sisalduvatele tähelepanekutele kooskõlas [finantsmääruse](#) artikliga 259. Vastused avaldatakse koos eriaruandega.

KOKKUVÕTE (punktid I-IX)

Komisjoni vastused

III. Programmitöö perioodil 2014–2020 on ühtekuuluvuspoliitika raames toetatud VKEsid, sh nende rahvusvahelistumist ERFi kaudu, mis moodustas suurima osa ELi eelarvest (40 miljardit eurot), mis on eraldatud VKEde konkurentsivõimele ning samuti VKEde innovatsioonile, digiüleminekule ja vähese CO₂ heitega majandusele üleminekule. **VI.** Komisjon nõustub, et 2011. aasta strateegia raames tuvastati õigesti peamised takistused, ning on seisukohal, et mitu strateegia meetet on edukalt ellu viidud.

Komisjon nõustub samuti, et komisjoni dokument „Ülevaade ELi vahenditest, mis aitavad kaasa Euroopa ettevõtete rahvusvahelistumisele“, mis avaldati 2015. aastal ja mida on ajakohastatud 2017., 2019. ja 2020. aastal, katab ainult osaliselt Euroopa Kontrollikoja märgitud vajaduse ajakohase ülevaate järele kõigist selle valdkonna asjakohastest meetmetest (mis võimaldaksid tuvastada olemasolevate meetmete lünki, kattumisi ja võimalikke koostoimeid).

VII. Kuigi ei ole võimalik mõõta VKEde rahvusvahelistumise täielikku mõju, oli COSME programmi 2017. aasta vahehindamisest selge, et Euroopa ettevõtlusvõrgustik (EEN) oli tulemuslik. Komisjon ja EISMEA on seadnud eesmärgiks tugevdada uuendatud EENi mõju. Nad otsivad samuti võimalusi, et täiustada EENi ja muude rahvusvahelistumise vahendite kooskõlastamist ELi, riiklikul ja piirkondlikul tasandil.

VIII. Kuigi ei ole konkreetset kindlaks määratud koordineerimisasutust, aitavad algatuse „Startup Europe“ tippkohtumised ning muud korrapärased asutusesisesed ja -välised kohtumised alates 2020. aasta märtsist kaasa algatuse strateegilisele koordineerimisele selle üldeesmärkide saavutamiseks, tuues esile idufirmade panuse majanduskasvu, tehes konkreetseid poliitikasoovitusi ning võimaldades projektidevahelist koostööd.

Komisjon töötab välja täiendavaid näitajaid ja eesmäärke, et mõõta algatuse üldist tulemuslikkust.

IX. Esimene taane. Komisjon ja EISMEA nõustuvad selle soovitusiga.

Teine taane. Komisjon ja EISMEA nõustuvad selle soovitusiga.

Kolmas taane. Komisjon nõustub soovitustega.

SISSEJUHATUS (punktid 1–19)

Komisjoni vastused

05. On oluline rõhutada, et Euroopa väikeettevõtlusalgatuse „Small Business Act“ peamine eesmärk on kehtestada suunavad põhimõtted poliitika koostamiseks ja rakendamiseks nii

ELi kui ka liikmesriigi tasandil.

13. Komisjon märgib, et on muid väga asjakohaseid VKEde rahvusvahelistumise algatusi, näiteks klastrite valdkonnas.

15. EENi 2015.–2021. aasta põhieelarve pärines COSME programmist. Kuid programmi „Horisont 2020“ VKEde rahastamisvahendist anti täiendavat rahastamist konkreetsetele innovatsiooniteenustele, et aidata selle rahastamisvahendi abisaajaid ja parandada innovatiivsete Euroopa VKEde innovatsioonitegevuse juhtimise võimekust. ELi rahastamine lisandub kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil EENi liikmete juba osutatavatele teenustele ning selle eesmärk on anda Euroopa lisaväärtust.

AUDITI ULATUS JA KÄSITLUSVIIS (punktid 20–23)

Komisjoni vastused puuduvad. (Kui kogu jaotises ei ole vastuseid) stiil „normal“

TÄHELEPANEKUD (punktid 24–77)

Komisjoni vastused

24. Esimene taane. Enamikes ELi projektides võetakse arvesse teabe objektiivset levitamist mitte ainult projektides osalevatele ettevõtetele, vaid ka ettevõtlusorganisatsioonidele ja muudele riiklikele platvormidele.

Teine taane. Rahvusvahelise mõõtmega ELi projekte rakendavad sageli ELi delegatsioonid. Kui rakendamist juhib peakorter, siis osalevad ELi delegatsioonid alates algetapist ning nad teavitavad liikmesriike ja kaasavad liikmesriigid asjaomastes kolmandates riikides.

Kolmas taane. Enamiku projektide raames on viidud kolmandates riikides ellu esialgne kaardistamine ja teabekogumissmissioonid. Kolmandate riikidega peetavatesse ulatuslikesse konsultatsioonidesse kaasati süstemaatiliselt liikmesriigid ja riigis tegutsevad ettevõtlusorganisatsioonid. Tänu nimetatud tegevusele oli võimalik paremini analüüsida Euroopa ettevõtteid kolmandates sihtriikides ning tugevdada koostööd sidusrühmadega.

26. Sidus ja kooskõlastatud toetus VKEdele on õigustatud eesmärk. Kuid on fakt, et üleilmastumine ja kasvavad turud kolmandates riikides ajendavad avaliku sektori asutusi suurendama neil välisriikide turgudel ELi ettevõtteid toetavate vahendite arvu.

27. Võttes arvesse seda valdkonda mõjutavate asjaolude rohkust, on keeruline saada täielikku ülevaadet, osaliselt kuna projektid reageerivad muutuvale üleilmases majanduskeskkonnas muutuvatele eesmärkidele.

28. Märgitud ülevaade on ELi-sisene tegevus, mis piirdub rahvusvahelistumise alaste ELi vahenditega. See ei hõlma liikmesriikide meetmeid just liikmesriigi tasandil väljatöötatud meetmete väga suure arvu tõttu.

30. Pärast siseturu, tööstuse, ettevõtluse ja VKEde peadirektoraadi hiljutist ümberkorraldamist on komisjonil nüüd sihtotstarbeline üksus, mis tegutseb nii VKEde rahvusvahelistumise kui ka üldisema

rahvusvahelistumise valdkonnas. Olulised toetusvõrgustikud, näiteks EEN ja klastrite võrgustikud, on nüüd koondatud ühte üksusesse. Need üksused teevad tihedat koostööd nii omavahel kui ka VKEde üksusega. Lisaks sellele tagatakse kohustuslike talitustevaheliste konsultatsioonidega komisjoni talituste tegevuse kooskõlastamine.

31. Teatavad meetmed, näiteks meetmed, mille eesmärk on suurendada teadlikkust vabakaubanduslepingute eelistest (vt punkt 35), ja „Ülevaade ELi vahenditest, mis aitavad kaasa Euroopa ettevõtete rahvusvahelistumisele“ aitavad seda vajadust osaliselt rahuldada ning annavad väärtuslikku teavet uutele turgudele sisenemiseks.

34. Vt komisjoni vastus punktile 35.

35. Komisjon on võtnud mitu meetet, et lahendada vabakaubanduslepingute kasutamist käsitleva praktilise teabe ebapiisava kättesaadavuse probleem. Komisjon on teinud selles suunas märkimisväärseid edusamme alates 2020. aasta oktoobrist, kui võeti kasutusele vahend Access2Markets ning sellesse integreeritud ROSA (päritolureeglite enesehindamisvahend) ja vahend Access2Procurement. Vahendi Access2Markets teenuseid on kavas 2022. aastal laiendada ning ROSAga on kavas 2022. aasta lõpuks hõlmata kõik lepingud.

Vahendi Access2Markets kasutuselevõtuga 2020. aasta oktoobris kaasnes teadlikkuse suurendamise kampaania, mille käigus rõhutati vabakaubanduslepingute eeliseid. Alates selle kasutuselevõtust kasutas vahendit 2021. aastal ligikaudu 1,9 miljonit kasutajat, mis näitab, et teadlikkuse suurendamise kampaaniad olid tulemuslikud. Samuti korraldati koolitusi olulistele võimendajatele (näiteks EEN, kaubandust edendavad organisatsioonid, ELi delegatsioonid, ettevõtjate ühendused), kes saavad seejärel teadmisi edasi anda.

36. Teadlikkuse suurendamine on pidev protsess ja komisjon jätkab selles valdkonnas tehtavaid jõupingutusi. VKEd vajavad abi meie vabakaubanduslepingute eeliste kasutamisel ja tulemuslik teabevahetus on nende potentsiaali kasutamiseks määrava tähtsusega. Seetõttu tugevdab komisjon jätkuvalt teabevahetust ja suhtlust VKEdega, mida juhib 2020. aasta juulis ametisse nimetatud kaubandusvaldkonna juhtiv järelevalveametnik. Tema ametisoleku esimese aasta jooksul on saavutatud teatavaid olulisi vahe-eesmärke, näiteks loodud tugev teabeallikate ahel (kaubanduslepinguid käsitlevad arusaadavad suunised ja selgitused VKEdele lihtsas keeles), korraldatud teavitus- ja tutvustuskampaaniad, ning loodud täiustatud partnerlus sidusrühmadega ELis ja kolmandates riikides.

37. Komisjon tunnistab, et nendel võrgustikel on võtnud aega vajalike ühenduste loomine. Sellest hoolimata on võrgustikud andnud VKEdele algusest peale väärtuslikku toetust. On selge, et mida tuntumad ja nähtavamad võrgustikud on, seda suuremat mõju saavad nad avaldada.

38. 2011. aasta VKEde rahvusvahelistumise strateegias märgiti, et „eesmärk peaks olema selline, et pikemas perspektiivis rahastavad teenused end ise võimalikult suurel määral, et vähendada ohtu, kus erasektori teenuseosutajad surutakse turult lubamatult välja“. Nende teenused ei saa oma olemuse ja suhteliselt piiratud rahastamise tõttu olla nii põhjalikud, sihipärased ja üksikasjalikud, nagu konsultantide või erialaste ettevõtete pakutud tasulised teenused.

40. Komisjon kinnitab rahalise järjepidevuse puudumist, mille põhjustas osaliselt isemajandamise puudumine. Projekti ELAN puhul põhjustas selle ka kohaldatavate õigusnormide muutmine: ELANI rahastati tööstusriikide rahastamisvahendist (ICI+), mille tegevus lõpetati 2013. aasta lõpus, ja uus rahastamisvahend (arengukoostöö rahastamisvahend) ei võimaldanud rahastada peamiselt ELi huvides toimuvaid sekkumisi. Kuigi ICI+ projektide koostamine Kagu-Aasias hõlmas kava rahalise

jätksuutlikkuse saavutamiseks pärast projekti lõppu, ei olnud see võimalik muu hulgas teatavates riikides õigusliku seisundiga seotud piirangute ning liikmete arvu suurendamisel tekkinud probleemide tõttu. Neist probleemidest hoolimata avaldavad projekti partnerite jätkatud ICI+ projekti tegevused ja ELANi tulemusena loodud võrgustikud jätkuvalt teatavat pikaajalist mõju.

5. selgitus. Mitme aastatel 2014.–2020 algatatud ELi kaasrahastatud projekti puhul ei saavutatud kestlikkust

Komisjon osutab oma vastuses punktile 40, mis käsitleb ELANi ja ICI+ projekte.

Kuigi Kagu-Aasia ICI+ projektidele ei tehtud konkreetset mõju hindamist, korraldas komisjon sihtriikides konsultatsioone koos liikmesriikide ja ELi delegatsioonidega. Projektide suhtes kohaldati ka tulemustele suunatud seiret, mille alusel korraldati ümber teatavad projektitegevused ja hakati paremini kooskõlastama sihtriikide ICI+ Kagu-Aasia projekte.

42. Vt märkused punktis 81.

43. Kuigi VKEde rahvusvahelistumise strateegia elluviimist ei hinnatud, hinnati süstemaatiliselt ja korrapäraselt projekte vastavate talituste programmide raames.

44. Uuritakse põhjalikult võimalusi eraldada järgmises iga-aastases ühtse turu aruandes rohkem ruumi VKEde rahvusvahelistumise hindamiseks.

46. Komisjon nõustub ja teeb EISMEAga koostööd, et korraldada VKEde seas uus hindamine, mis käsitleb teadlikkust EENist.

47. Riikide ja isegi samas riigis asutatud konsortsiumide tulemuslikkuse erinevused on tavapärasel lahtuvalt auditi käigus õigesti kindlaks määratud teguritest ning samuti poliitilistest ja majanduslikest teguritest, mis võivad olla eri riikides, piirkondades ja majandussektorites erinevad. See risk tekib kõigi konsortsiumide puhul, millega sõlmitakse leping konkurentsipõhise projektikonkursi alusel.

49. Märgitud näitaja, mis käsitleb VKEde teadlikkust EENist, pärineb 2015. aastast, mis on rohkem kui kuus aastat tagasi. Isegi 2015. aasta näitaja saamiseks hinnati nähtavust kõigi VKEde puhul, kuigi võrgustiku sihtrühmaks on piiratum VKEde grupp, mis hõlmab ainult neid, kes soovivad osaleda uuendustegevuses ja kasvada rahvusvaheliselt.

Teadlikkuse suurendamise olulisuse esile toomiseks kehtestati uues EENi konkursis¹ osalejatele sellega seotud ranged nõuded.

50. Auditis märgitud juhend taotlejatele osutab 2014. aasta konkursikutsele. Rakendamise ajal esitati täiendavaid suuniseid. Kõik konsortsiumid peavad looma riikliku veebisaidi (mis on eriti oluline riikides, millest osaleb rohkem kui üks konsortsium), millel on kaardistatud rahastamisvõimalused. Komisjon ja EISMEA on võtnud meetmeid, et seda olukorda uue EENi puhul

¹ Euroopa ettevõtlusvõrgustiku 2021. aasta juuni konkursikutse SMP-COSME-2021-EEN.

parandada. Komisjon on ka julgustanud koostööd muude võrgustike või partneritega, näiteks klastrite organisatsioonidega, esitades otsekoostöö kohta konkreetseid juhiseid².

51. Komisjon ja EISMEA nõustuvad, et on vaja „EENi tugevamat integreerimist riiklikesse ja piirkondlikesse organisatsioonidesse“.

Komisjon nõustub, et koostöö muude ELi riiklike üksustega kolmandates riikides on oluline. See toimub mitmes riigis juba praegu ning komisjon ja EISMEA täiustavad pidevalt kõnealust koostööd, kui see on võimalik.

52. 2021. aasta mai konkursi puhul asendati ametliku assotsieerunud liikme kontseptsioon paindliku lähenemisviisiga, mille alusel saavad komisjon ja EISMEA sõlmida asjaomaste organisatsioonidega kahepoolseid lepinguid. Piirkondlikud ja riiklikud konsortsiumid saavad sõlmida koostöölepinguid enda tasandil. Konkreetseid vastastikuse mõistmise memorandumid ei ole ainsad koostöövahendid ning võivad olla ebavajalikud või sobimatud³.

53. Komisjon ja EISMEA otsustavad uue EENi puhul juhtumipõhiselt, kuidas koostööd saab kõige paremini tagada.

EIP on osalenud komisjoni ja EISMEA koolitusseminaridel, et anda EENi liikmetele teavet oma rolli ja nõustamisteenuste kohta ning korraldab võrgustiku taotluse korral komisjoni ja EISMEA kaudu jätkuvalt koolitusi.

54. Lisaks sellele peavad ettevõtluskoostöö keskused või alates 2022. aastast EENi rahvusvahelise võrgustiku partnerid järgima kvaliteedistandardit lisaks (põhiliste tulemusnäitajate alusel) EENiga seotud tegevuse tutvustamisele. Kui nad seda ei tee, siis võidakse nad EENist välja arvata.

56. EENi tegevus COSME programmis mitteosalevates riikides põhineb kvalitatiivsetel taotlustel, mis on saanud vastusena ettevõtluskoostöö keskuseks saamise kohta avaldatud konkurssidele. Komisjon ja EISMEA sõeluvad jätkuvalt välja taotlused, mis ei vasta EENi kvaliteedistandarditele. Komisjon ja EISMEA on seda konkurssi laialdaselt tutvustanud, sh korraldanud teabepäeva, millel üldsus saab osaleda, aga ka olulistes partnerriikides asuvate ELi delegatsioonide kaudu.

Esmatähtsaks peetakse taotlusi riikidest ja/või kaubandusblokkidest, millega EL: on sõlminud laiaulatuslikud vabakaubanduslepingud, majanduspartnerluslepingud ja/või investeerimislepingud, on sõlminud edukad teadusuuringute ja innovatsiooni partnerlused või milles tal on juba loodud hea ettevõtete ja VKEde toetamise taristu, mille laiendamisse ta on valmis investeerima⁴.

57. Komisjon tunnustab võimalust, et riikide ja/või piirkondade eri konsortsiumide teenuse kvaliteet on erinev.

Komisjon ja EISMEA jälgivad pidevalt EENi võrgustiku tulemuslikkust kolmandates riikides, et säilitada teatavat taset, samas ei ole olemuslikult võimalik saavutada ühtset kvaliteeti nii mitmes

---

² Vt Euroopa ettevõtlusvõrgustiku 2021. aasta juuni konkursikutse SMP-COSME-2021-EEN, punktid 2.3.5. ja 2.4.1.2.

³ Konkursi raames pakutakse välja mitu erinevat koostöövõimalust ja -vahendit.

⁴ EENi rahvusvahelise võrgustiku partnerite konkurss, 2021. aasta juuli, lk 6.

ja erinevas geograafilises piirkonnas. Konkursi käigus on pööratud eritähelepanu ühtse kõrge teenustaseme tagamisele.

58. Komisjon ja EISMEA on korraldanud rahastamisele juurdepääsu valdkonnas märkimisväärselt koolitusi ning teinud tihedat koostööd, et toetada ELi VKEsid vabakaubanduslepingute võimaluste kasutamisel. Komisjon ja EISMEA teevad uue EENi raames tihedat koostööd EENi liikmete ning eelkõige rahastamisele juurdepääsu ja rahvusvahelistumise temaatiliste rühmadega, et teha kindlaks ja rahuldada täiendavad koolitusvajadused.

59. Komisjon ja EISMEA tunnistavad, et teabe nähtavus ja juurdepääsetavus veebis on EENi eri liikmete puhul märkimisväärselt erinev. Komisjon ja EISMEA on pühendunud selle teabe juurdepääsetavuse ja nähtavuse pidevale parandamisele ja ühtlustamisele EENi ning Euroopa investeerimisnõustamise keskuse ja komisjoni portaalides.

60. Komisjon ja EISMEA soovivad rõhutada, et EENil on selle rahastamisele juurdepääsu valdkonna jaoks konkreetne temaatiline rühm, mis on eelkõige suunatud VKEdele ja mis korraldab korrapäraselt kohtumisi ja teabevahetust. Vt ka komisjoni vastus punktile 58.

61. Uue EENi raames võetakse kasutusele alalised vabakaubanduslepingute kontaktpunktid.

Komisjon suutis hoolimata pandeemiast siiski korraldada 2021. aastal EENi jaoks virtuaalse koolitajate koolitamise ürituse, et võtta kasutusele portaal Access2Markets⁵. Komisjon on siiani korraldanud koolitusseminare ELi 24 keelest 22 keeles ja jõudnud meie virtuaalsete koolitusürituste raames edukalt osalejateni igast liikmesriigist.

62. EISMEA töötas 2022. aasta alguses välja EENi kogukonnale mõeldud võrgustike loomise, õppe ja teabe jagamise platvormi ning on seda täiustanud. Tänu täiustamisele peaks olema lihtsam saada juurdepääs vahenditele, mida EEN vajab paremaks teenuste osutamiseks kogu kliendikogemuse vältel.

63. Igal aastal määratakse kindlaks hinnanguline keskne koolituskalender ja seda kohandatakse kogu aasta vältel.

Selle raames hindavad komisjon ja EISMEA võimalikku vajadust täiendavate koolituste korraldamise järele rahastamisele juurdepääsu ja vabakaubanduslepingute valdkonnas ning töötavad selle hinnangu alusel välja sobilikke koolitusprogramme, sh vajaduse korral EIP/EIFI korraldatud koolituse osad.

68. Mõned algatuse „Startup Europe“ projektide partneritest jätkavad oma tegevusvaldkonnas tehtavat koostööd, kuigi teise nime all.

71. Komisjon tegi kindlaks toetust saanud idufirmade ja tehnoloogiasektorite arvu ning samuti projektidega hõlmatud liikmesriikide ja assotsieerunud riikide arvu. Kuid kogu algatuse tasandil on vaja teha täiendavaid jõupingutusi, et määrata kindlaks täiendavad edusamme võimaldavad meetmed.

72. Kuigi ei ole konkreetset kindlaks määratud koordineerimisasutust, aitavad algatuse „Startup Europe“ tippkohtumised ning muud korrapärased asutusesisesed ja -välised kohtumised kaasa

algatuste strateegilisele koordineerimisele selle üldeesmärkide saavutamiseks, tuues esile idufirmade panuse majanduskasvu, tehes konkreetseid poliitikasoovitusi ning võimaldades projektidevahelist koostööd.

73. Alates 2019. aastast on algatus „Startup Europe“ märkimisväärselt tugevdanud kooskõlastamist EENis. Alates 2021. aastast on algatus „Startup Europe“ ka Euroopa Innovatsiooninõukogu tööprogrammi osa. Samuti on täiustatud kooskõlastamist liikmesriikide algatustega ja nende vahel, allkirjastades 2021. aasta märtsis ELi idufirmade standardit käsitleva deklaratsiooni⁶.

Riiklike algatustega kooskõlastamise puhul korraldatakse programmikomiteede tasandil iga kahe aasta tagant arutelusid idufirmade valdkonna riiklike programmide esindajatega, et leppida kokku tööprogramm ja anda teada tulemustest.

Uue EENi raames on loodud EENi liikmete uus idufirmade ja kasvufirmade temaatiline rühm. Komisjon ja EISMEA töötavad koos rühmaga selle nimel, et tagada koostöö algatusega „Startup Europe“.

Kuni 2019. aastani võimaldas algatuse „Startup Europe“ iga-aastane tippkohtumine projektidel jagada andmeid ja kogemusi, arutada koosmõjusid ja teha kindlaks koostöövõimalusi. Pandeemia tõttu neid tippkohtumisi 2020. ja 2021. aastal ei toimunud.

75. Komisjon, liikmesriigid ja Island allkirjastasid 2021. aastal idufirmade standardit käsitleva deklaratsiooni, et toetada idufirmasid kõikjal Euroopas nende kõigis arenguetappides. Väljapakutud meetmed loovad idufirmadele soodsamad tingimused nende olulusringi kõigis etappides ning lihtsustavad ettevõtte loomise, andekate inimeste ligimeelitamise ja riigihangetes osalemise protsesse. Komisjon võttis 2021. aasta märtsi teatises digikümneni kohta samuti eesmärgiks kahekordistada 2030. aastaks ELi suure väärtusega idufirmade arv. Komisjoni välismaiste otseinvesteeringute määrus ja taustauuringute mehhanism⁷ võimaldab maandada strateegiliste varade omandamisega seotud riski.

JÄRELDUSED JA SOOVITUSED (punktid 78–90)

Komisjoni vastused

78. Sidususe ja kooskõlastamise parandamiseks tehtav töö on eesmärk keskpikas kuni pikas perspektiivis. See ülesanne on väga keerukas, kuna see hõlmab mitmeid osalejaid (ELis ja sellest väljaspool) ning projekte.

79. Nõustume faktiga, et kõik rakendatud meetmed ei ole osutunud edukaks. Sellest hoolimata on olulised ka saadud õppetunnid. Näiteks VKEde rahvusvahelistumist toetavaid kõiki ELi ja

⁶ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/24-eu-member-states-commit-digital-day-take-action-support-growth-eu-startups>

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. märtsi 2019. aasta määrus (EL) 2019/452, millega luuakse liitu tehtavate välismaiste otseinvesteeringute taustauuringute raamistik; <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj?locale=et>

liikmesriikide teenistusi ühendava mitmekeelse veebiportaali kasutuselevõtt ja käitamine osutus liiga keerukaks ja nõudis liiga palju ressursse.

80. ELi ja liikmesriikide kooskõlastamist on parandatud kaubandust edendavate organisatsioonidega korrapäraste kohtumiste korraldamise ning kaubandust edendavate organisatsioonide Euroopa võrgustiku hiljutise loomise teel.

ELi delegatsioonid kaasavad liikmesriikide saatkondi ja teavitavad neid selles valdkonnas väljatöötatud projektidest ning turulepääsu käsitlev komitee (ELi kohtumised liikmesriikidega) annab korrapäraselt teavet ELi väljatöötatud meetmete kohta kolmandates riikides.

81. Praegu toimub COSME programmi lõpphindamise esialgne kavandamine. Võttes arvesse pikka aega, mis eeldatavasti kulub COSME programmist toetatud teatavat liiki meetmete rakendamiseks, ei saaks varasem hindamine anda täielikult edasi programmi tulemusi.

Teatavate projektide kestlikkuse küsimus on keerukas, kuna mitmel projektil ei lubatud kasumit teenida.

82. Komisjon ja EISMEA juhivad tähelepanu riikide tähtsustamise eripäradele eespool märgitud rahvusvahelise võrgustiku partnerite konkursi raames.

83. Komisjon ja EISMEA nõustuvad ja märgivad, et on keerukas tagada ühtlaselt kõrgetasemeline eesmärkide saavutamine. Nad tegutsevad selle nimel, et tagada EENi liikmete puhul vastavus nähtavus- ja teabevahetusnõuetele.

84. Kuigi ametlikud koostöölepingud võivad olla vajalikud, on need ainult üks võimalikest vahenditest.

85. Komisjon ja EISMEA jälgivad pidevalt EENi võrgustiku tulemuslikkust kolmandates riikides ja võtavad vajaduse korral meetmeid. Nad on uut konkurssi aktiivselt tutvustanud, aga ei saa tagada, et konkreetsetest riikidest esitatakse taotlusi. Lisaks sellele peavad taotluse esitajad vastama osalemistingimustele ja läbima hindamisprotsessi.

86. Komisjon ja EISMEA uurivad võimalusi, kuidas korraldada täiendavaid koolitusi ja teha tihedamat koostööd rahastamisele juurdepääsu ja vabakaubanduslepingute valdkonnas, ning viise, kuidas suurendada teavitustööd ning võrgustiku koolituste võimendavat mõju. Nad tihendavad jätkuvalt koostööd EIPga/EIFiga⁸. Uued IT-vahendid võeti kasutusele 2022. aasta veebruaris.

87. Algatuse „Startup Europe“ eelarve aastatel 2014–2020 piirdus 30 miljoni euroga.

88. Vt vastus punktidele 72 ja 73.

89. Vt vastus punktile 71.

---

⁸ Lisaks sellele tegi EIP 18.–19. novembril 2021 komisjoni ja EISMEA korraldatud koolitusel EENi liikmetele ettekande Euroopa Innovatsiooninõukoguga seotud EIP hoolsuskohustuse kohta. EIP on valmis osalema tulevastel üritustel, et tutvustada muu hulgas hiljuti väljatöötatud IT-vahendeid, sh rohelise rahastamise nõuetele vastavuse kontrollimise vahend.

90. Juurdepääs kõigile potentsiaalsetele turgudele ja rahastamisvõimalustele (sh rahvusvahelised turud) on määrava tähtsusega, et Euroopa idufirmad saaksid kasvada ja jõuda maailmas juhtivale kohale. Äriühingute ja kasvufirmade sidemete loomise ürituste korraldamine, et luua pikaajalisi partnerlusi, on teretulnud isegi juhul, kui firmad selle tulemusena omandatakse, kuni see võimaldab idufirmadel ELis tegevust jätkata ja kasvada. Juurdepääs kõigile potentsiaalsetele turgudele ja rahastamisvõimalustele (sh rahvusvahelised turud) on määrava tähtsusega, et Euroopa idufirmad saaksid kasvada ja jõuda maailmas juhtivale kohale. Äriühingute ja kasvufirmade sidemete loomise ürituste korraldamine, et luua pikaajalisi partnerlusi, on teretulnud isegi juhul, kui firmad selle tulemusena omandatakse, kuni see võimaldab idufirmadel ELis tegevust jätkata ja kasvada.

1. soovitus. Tõsta VKEde rahvusvahelistumise toetamise alast teadlikkust, sidusust ja kestlikkust

1.A. Komisjon nõustub soovitusel.

Komisjon võtab kohustuse ajakohastada dokumenti „Ülevaade ELi vahenditest, mis aitavad kaasa Euroopa ettevõtete rahvusvahelistumisele“ korrapäraselt ja igal juhul enne 2023. aasta lõpu.

Komisjon soovib rõhutada, et jagatud eelarve täitmise puhul on korraldusametitel määruse (EL) 2021/1060 artikli 49 kohaselt kohustus avaldada teave kaasrahastatud projektide kohta.

1.B. Komisjon nõustub soovitusel.

Lükkade ja kattumiste analüüs ja tuvastamine on esimene etapp ja see tuleks lõpule viia enne koostoiimet edendavate lahenduste esitamist.

1.C. Komisjon nõustub soovitusel.

Uutes ühtse turu programmi suunistes võetakse arvesse varasemate meetmete/programmide mõjuhindanguid ja vahehindamisi.

Hindamised ja mõjuhindangud viiakse ellu peamiselt ühtse turu programmi konkreetse programmi tasandil. Iga konkreetse eesmärgi tegevusi ellu viivad talitused vastutavad oma tegevuse seireks ja hindamiseks vajalike andmete ettevalmistamise, kogumise ja koostamise eest ning koostavad vajalikud aruanded (vt ühtse turu programmi alusakti VKEsid käsitlev, artikli 3 lõike 2 punkti b kohane eesmärk).

COSME programmi lõpphindamise (2023) ja ühtse turu programmi neljandal aastal toimuva vahehindamise tulemusena saadakse teavet, millest saab lähtuda tulevaste meetmete puhul, sh VKEde rahvusvahelistumise valdkonnas. Mitme olulise meetme puhul on kavas konkreetsed hindamised.

1.D. Komisjon nõustub soovitusel.

VKEde rahvusvahelistumise strateegia tulemuslikkuse hindamine on keerukas ülesanne, võttes arvesse muude poliitikavaldkondade (VKEde poliitika, kaubanduspoliitika, tööstuspoliitika, regionaalpoliitika, arengupoliitika) mõju.

2. soovitus. Suurendada Euroopa ettevõtlusvõrgustiku nähtavust, koostööd muude sarnaste programmidega, koolitustegevusi ja geograafilist katvust

- **2.A.** Komisjon ja EISMEA nõustuvad soovituselga.
-
- **2.B.** Komisjon ja EISMEA nõustuvad soovituselga.
-
- **2.C.** Komisjon ja EISMEA nõustuvad soovituselga.
-
- **2.D.** Komisjon ja EISMEA nõustuvad soovituselga.

3. soovitus. Parandada algatuse „Startup Europe“ seiret ja tõhusust pikas perspektiivis

3.A. Komisjon nõustub soovituselga.

Komisjon soodustab projektitegevuse pikaajalist kestlikkust, aga pärast projekti lõppu ja konsortsiumi lagunemist on tal selle tagamiseks piiratud võimalused. Konkreetsed projektipartnerid võivad siiski otsustada teatavat projektitegevust ka pärast projekti lõppu jätkata.

3.B. Komisjon nõustub soovituselga.

3.C. Komisjon nõustub soovituselga.